

Віра Миколайчук,
канд. біол. наук, доцент
Сергій Притуленко,
здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ ЯСЕН В ОЗЕЛЕНЕННІ УКРАЇНИ

Для сучасної людини проживання в місті створює багато викликів, серед яких – створення комфортного середовища існування. Існують різні підходи щодо дотримання оптимальних умов, але вони сходяться на залучення до цього процесу декоративних рослин. У зв'язку з тим, що більшість залучених видів є інтродуцентами в Європі або в Україні, потребує детального вивчення видового складу, перспективність, декоративність та безпечність цих видів на нових територіях.

Відповідно до довідника «Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні» (2013), у різних ґрунтово-кліматичних зонах України рекомендовано для вирощування 19 видів роду Ясен: *я. американський, я. вузьколистий, я. високий (звичайний), я. ланцетний (зелений), я. прикрашений, я. гостроплідний, я. пенсільванський, я. сірійський, я. Бунге, я. Мар'єзів, я. носолистий, я. пухнастожилковий, я. бархатистий, я. орегонський, я. каролінський, я. чотиригранний, я. маньчжурський, я. нерівнобокий, я. согдіанський.*

Вони мають різне походженням: з Північної Америки – 6, Південної Америки – 2, Середземномор'я – 4, Середньої і Малої Азії – 3, Східної Азії, – 4. Серед них дерева першої величини висотою понад 20 м – 7, другої величини висотою 10-20 м – 8, третьої величини висотою до 10 м – 4 види.

Аналіз матеріалів показав, що для зони Південного Степу, яка належить до території IV ґрунтово-кліматичної зони України, рекомендовано 7 видів, які походять з материків, що мають подібні умови до тих, що характерні для Степової зони України, тобто із Середземномор'я – *я. високий (звичайний), я. гостроплідний*; Північної Америки – *я. американський, я. ланцетний (зелений), я. бархатистий, я. каролінський*; Середньої Азії – *я. согдіанський*; Примор'я, Кореї, Японії, Північно-східного Китаю – *я. маньчжурський*.

Однак для процесу інтродукції важливим є процеси адаптації видів, синхронізації їх біологічних процесів із кліматичними умовами території інтродукції, здатність до квітування, плодоношення та формування життєздатного насіння. Для забезпечення території від інвазійних видів важливим є неможливість натуралізації інтродуцента.

Найбільш відомими і поширеними в озелененні Миколаєва є види *я. високий (звичайний), я. американський та я. ланцетний (зелений)*, що мають важливі властивості: зимо- і посухостійкість, димо- і газостійкість, достатню світлолюбність, стійкість до міських умов. Однак, важливою для інтродуцентів

є також нездатність до натуралізації, тому я. всі види вимагають комплексного дослідження.

Список використаної літератури:

1. Кузнецов С.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В. Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні. Київ : ЦП КОМПРИНТЕР, 2013. 255 с.